

Розроблено відповідно до наказу МОН України від від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»

**Освітня програма
комунального закладу
«ХАРКІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ № 107 ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»
(5-6 класи)**

В 2023/2024 навчальному році продовжується поетапне впровадження Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт) для учнів 5-6-х класів закладів загальної середньої освіти, які переходять на нову модель навчання. Упровадження Державного стандарту спрямоване на зміни в організації освітнього процесу, які мають забезпечити можливості формування учнями ключових компетентностей і наскрізних умінь, визначених Законом України «Про освіту», та сприяти вихованню ціннісних орієнтирів відповідно до Концепції «Нова українська школа». Програма має таку структуру:

1. Вступна частина.
2. Загальний обсяг навчального навантаження.
3. Навчальний план ліцею.
4. Перелік модельних навчальних програм та навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом закладу освіти.
5. Опис форм організації освітнього процесу
6. Опис інструментарію оцінювання.

1. Вступна частина

Комунальний заклад «Харківський ліцей №107 Харківської міської ради» (далі – ХЛ № 107) здійснює планування діяльності на підставі ст.53 Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», Концепції Нової української школи, розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12.2017 № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2017 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації освітнього процесу (ДСанПіН 5.5.2.008-01).

Програма розроблена на основі Державного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 згідно з вимогами, передбаченими статтею 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Навчальний план ХЛ № 107 на 2023/2024 навчальний рік складений для 5–6-х класів за Програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 № 235 (таблиця 3).

Ураховуючи індивідуальні освітні потреби учнів, педагогічна рада може ухвалити рішення про введення до Програми ХЛ №107 інші компоненти, які нею не передбачені, зокрема індивідуалізованого складника для учнів, які з об'єктивних причин бажають здобути базову середню освіту за індивідуальною формою (екстернатною (екстернатом), сімейною (домашньою), педагогічним патронажем) (Закон України «Про освіту», стаття

9), для забезпечення індивідуальної форми здобуття освіти можуть використовуватися технології дистанційного навчання (Наказ МОН «Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти», розділ I, стаття 2), складника щодо організації освітнього процесу в позаурочний час, у режимі школи повного дня за умов відповідності чинному законодавству.

Мета і завдання Програми: всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Програмою: ХЛ № 107 керується винятково чинними нормативними документами у сфері освіти. Неприпустимим є встановлення таких вимог, які можуть містити будь-які дискримінаційні прояви, зокрема щодо осіб з особливими освітніми потребами. Навчання за Програмою можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до ліцею, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня/учениці). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом директора ліцею створюється комісія, затверджується її склад, а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складають за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН від 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу МОН від 10.07.2019 № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.02.2016 № 184/28314.

2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для цього типу освітнього закладу в Державному стандарті (Додаток 23) та Типовій освітній програмі (Додатки 1,2). Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в Програмі ХЛ №107 встановлений у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників. Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами. Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою (5-6 класи) згідно з типовим планом наведено в Таблиці 1.

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік														
	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас			7 клас			8 клас			9 клас	
		рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне
Мовно-літературна	на тиждень	11	10	13	11	10	13	10	9	12	10	8	12	10	8
	на рік	385	350	455	385	350	455	350	315	420	350	280	420	350	280
Математична	на тиждень	5	4	6	5	4	6	5	4	6	5	4	7	5	4

	на рік	175	140	210	175	140	210	175	140	210	175	140	245	175	140
Природнича	на тиждень	2	1,5	3	4	2	5	7,5	7	9	8,5	8	10	9,5	8
	на рік	70	52,5	105	140	70	175	262,5	245	315	297,5	280	350	332,5	280
Соціальна і здоров'я-збережувальна	на тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3	1,5	1	3	1,5	1	3	1,5	1
	на рік	52,5	35	105	52,5	35	105	52,5	35	105	52,5	35	105	52,5	35
Громадянська та історична	на тиждень	1	1	2	2	1,5	3	2	1,5	3	3	2	3	3	2
	на рік	35	35	70	70	52,5	105	70	52,5	105	105	70	105	105	70
Технологічна	на тиждень	2	1	3	2	1	3	1	1	2	1	1	2	1	1
	на рік	70	35	105	70	35	105	35	35	70	35	35	70	35	35
Інформатична	на тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2	2	1	2	2	1,5	3	1,5	1,5
	на рік	52,5	35	70	52,5	35	70	70	35	70	70	52,5	105	52,5	52,5
Мистецька	на тиждень	2	1	3	2	1	3	2	1	3	1	1	2	1	1
	на рік	70	35	105	70	35	105	70	35	105	35	35	70	35	35
Фізична культура	на тиждень	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105
Усього	на тиждень	29			32			34			35			35,5	
	на рік	1015			1120			1190			1225			1242,5	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	2			2			1			1			0,5	
	на рік	70			70			35			35			17,5	
Загальнорічна кількість	на тиждень	31			34			35			36			36	

навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на рік	1085			1190			1225			1260			1260
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28			31			32			33			33
	на рік	980			1085			1120			1155			1155

* Години мовно-літературної освітньої галузі можуть розподілятися на вивчення другої іноземної мови (німецької). Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними в Таблиці 1 за галузями, ХЛ №107 визначила обсяг фактичного річного навантаження для 5-6 класів у Таблиці 2.

Таблиця з фактичною кількістю годин

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження		
Мовно-літературна	на тиждень	12,5	
	на рік	437,5	
Математична	на тиждень	5	
	на рік	175	
Природнича	на тиждень	2	
	на рік	70	
Соціальна і здоров'я-збережувальна	на тиждень	1,5	
	на рік	52,5	
Громадянська та історична	на тиждень	1	
	на рік	35	
Технологічна	на тиждень	2	
	на рік	70	
Інформатична	на тиждень	1,5	
	на рік	52,5	
Мистецька	на тиждень	2	
	на рік	70	
Фізична культура	на тиждень	3	

	на рік	105	
Усього	на тиждень	29	
	на тиждень	1032,5	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	2	
	на рік	70	
Загальнорічна кількість	на тиждень	31	
навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на рік	1032,5	
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28	
	на рік	980	

3. Навчальний план 5-6-ті класи з українською мовою навчання

Навчальний план ХЛ №107 складений відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 № 235.

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН 5-6-х класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Інваріантна складова		5-А, Б, В,Г
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Іноземна мова (англійська)	3,5
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1,5+0,5
Математична	Математика	5
Природнича	Пізнаємо природу	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1,5
Громадянська та історична	Досліджуємо історію і суспільство	1
Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Трудове навчання	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом:		26,5+3

Варіативна складова. Входить в ГДНН	
Українознавство (спецкурс)	1
Варіативна складова. Не входить в ГДНН	
Факультатив з образотворчого мистецтва	0,5
Разом:	1,5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2
Гранично допустиме навчальне навантаження (ГДНН) (без фізичної культури)	28
Варіативна складова (ліміт годин)	2
Всього (без урахування поділу класу на групи)	31

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
6-х класів з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Інваріантна складова		6-А,Б,В,Г
Мови і літератури	Українська мова	4
	Іноземна мова (англійська)	3,5
	Українська література	2
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Досліджуємо історію і суспільство	2
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Математика	Математика	5
Природознавство	Пізнаємо природу	2
	Географія	2
Технології	Трудове навчання	2
	Інформатика	1,5
Здоров'я і фізична культура	Здоров'я, безпека та добробут	1,5
	Фізична культура	3
Разом:		29,5+3
Варіативна складова. Не входить в ГДНН		
Індивідуально-групові заняття (українська мова)		1
Факультатив з образотворчого мистецтва		0,5
Разом:		1,5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2
Гранично допустиме навчальне навантаження (ГДНН) (без фізичної культури)		31
Варіативна складова (ліміт годин)		2
Всього (без урахування поділу класу на групи)		34

Мета і завдання мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, українська література, зарубіжна література) реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» (5-6-ті класи – 4 години на тиждень), «Українська література» (5-6-ті класи – 2 години на тиждень), «Зарубіжна література» (5-6-ті класи – 2 години на тиждень). Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова (англійська)» (5-6-ті класи – 3,5 години на тиждень).

Мета і завдання математичної освітньої галузі реалізуються через навчальний предмет «Математика» (5-6-ті класи – 5 годин на тиждень).

Мета і завдання природничої освітньої галузі реалізуються через інтегрований курс «Пізнаємо природу» (5-6-ті класи – 2 годин на тиждень).

Мета і завдання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі реалізуються через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» (5-6-ті класи – 1,5 години на тиждень), який покликаний розвивати особистість учнів, які є здатні до самоусвідомлення, гармонійної соціальної і міжособистісної взаємодії, спрямованої на збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, дбають про безпеку, виявляють підприємливість та професійну зорієнтованість для забезпечення власного і суспільного добробуту. У межах галузі вивчається матеріал навчального предмета «Культура добросусідства» (5-6-ті класи – 0,5 годин на тиждень).

Мета і завдання мистецької освітньої галузі реалізуються окремими навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво» (5-6-ті класи – по 1 годині на тиждень); фізкультурної освітньої галузі - через навчальний предмет «Фізична культура» (5-6-ті класи – 3 години на тиждень). Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображається у навчальному плані ХЛ №107 для кожного класу. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Мета і завдання громадянської та історичної освітньої галузі реалізуються через інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство» (5-ті класи – 1 година на тиждень, 6-ті класи – 2 години на тиждень), який реалізовує наступність між початковою і базовою середньою освітою й закладає основу для подальшого інтегрування предметів і курсів громадянської та історичної освітньої галузі в 7–9 класах. Ураховано, що в початковій школі серед соціально значущих надпредметних тем, які сприяли формуванню в учнів уявлень про людину в суспільстві, була «громадянська відповідальність». Забезпечено зв'язок зі змістовим наповненням курсів «Я досліджую світ» і подібних за змістом, що вивчалися в 1–4 класах, зокрема, через актуалізацію знайомих понять і пригадування історичних фактів.

Мета й завдання інформатичної освітньої галузі реалізуються через навчальний предмет «Інформатика» (5-6-ті класи – 1,5 години на тиждень); технологічної освітньої галузі – через навчальний предмет «Технології» (5-6-ті класи – 2 години на тиждень).

У навчальному плані для 5-х класів вибіркового освітнього компонента (2 години) використаний на вивчення зарубіжної літератури – 0,5 години, на вивчення курсу за вибором «Українознавство» – 1 година, на факультатив з образотворчого мистецтва – 0,5 години.

У навчальному плані для 6-х класів вибіркового освітнього компонента (2 години) використаний на вивчення зарубіжної літератури – 0,5 години, на індивідуально-групові заняття з української мови – 1 година, на факультатив з образотворчого мистецтва – 0,5 години.

У 5-6-х класах викладатимуться інтегровані курси: «Досліджуємо історію і суспільство» (по 1 годині на тиждень у кожному 5-му класі, по 2 години на тиждень у

кожному 6-му класі), «Мистецтво» (по 2 години на тиждень у кожному класі), «Пізнаємо природу» (по 2 години на тиждень у кожному класі), «Здоров'я, безпека та добробут» (по 1,5 години на тиждень у кожному класі).

У 5-6-х класах освітня галузь «Мистецтво» реалізується окремими навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво», викладання яких проводиться по 1 годині на тиждень з кожного предмета.

Предмет «Фізична культура» реалізується за рахунок модулів, які визначені шляхом анкетування здобувачів освіти: легка атлетика, волейбол, баскетбол, футбол, гандбол, регбі-5, бадмінтон, гімнастика, футзал, аеробіка, спортивні ігри, настільний теніс.

Відповідно до Державного стандарту години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти.

Години навчальних предметів інваріантної та варіативної складових робочого навчального плану, що позначені дробовим числом (0,5; 1,5; 3,5), викладатимуться впродовж навчального року: ціла частина – щотижнево, дробова (0,5 години) – по 1 годині через тиждень.

Згідно з наказом МОН від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» (зі змінами), методичних рекомендацій при вивченні окремих предметів у ХЛ №107 у 5-6-х класах при кількості більше, ніж 27 здобувачів освіти у класі запроваджується поділ класів на групи:

- при вивченні іноземної мови (англійська) – у 5-6-х класах при кількості більше, ніж 27 здобувачів освіти у класі;

- при вивченні предмету «Технології» буде здійснюватися в навчальних майстернях. Поділ класів на групи технічних і обслуговуючих видів праці буде здійснюватися відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН від 20.02.2002 № 128: за наявності в класі більше ніж 27 учнів для міських шкіл та більше ніж 25 – для сільських. У третьому розділі санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 25 вересня 2020 року № 2205 зазначено, що «приміщення навчальних майстерень повинні бути розраховані на 13 – 15 робочих місць». Відповідно до цих норм, рекомендується здійснювати поділ класу на групи на основі інтересів і можливостей учнів (додаток 11 до листа МОН від 19.08.2022 №1/9530-22). При недостатній кількості здобувачів освіти поділ відбувається на гендерній основі зі здобувачами освіти паралельних класів (лист МОН від 01.07.2014 №1/9-343 «Про організацію навчально-виховного процесу у загальноосвітніх навчальних закладах і вивчення базових дисциплін в основній школі»).

- при проведенні практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів у 5-6-х (клас ділиться на 2 групи, але не менше, ніж 8 здобувачів освіти у групі).

Навчальний план зорієнтований на роботу ХЛ №107 за 5-денним навчальним тижнем.

Навчальні предмети інваріантної складової навчального плану викладатимуться за державними програмами, затвердженими МОН.

4. Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. Форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою ХЛ №107 та відображаються в Програмі. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. Окрім цього, на вибір тих чи інших форм організації

освітнього процесу впливатимуть види діяльності, визначені в тих модельних програмах, які обрав ХЛ №107.

Формуючи навчальний план, ХЛ №107 самостійно здійснює перерозподіл резервних годин. За потреби ХЛ №107 може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Учні з числа внутрішньо переміщених осіб можуть тимчасово відвідувати (за заявою одного з батьків) ХЛ №107.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у ХЛ №107 (додаток 2 до наказу МОН від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 09.10.2002 № 572, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 № 921, наказом МОН від 08.04.2016 № 401) клас може ділитися на групи під час вивчення іноземної мови (англійської) за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі. Вивчення предмета «Технології» буде здійснюватися в навчальних майстернях. Поділ класів на групи технічних і обслуговуючих видів праці буде здійснюватися відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН від 20.02.2002 № 128: за наявності в класі більше ніж 27 учнів для міських шкіл. У третьому розділі санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 25.09.2020 № 2205 зазначено, що «приміщення навчальних майстерень повинні бути розраховані на 13-15 робочих місць». Відповідно до цих норм, рекомендується здійснювати поділ класу на групи на основі інтересів і можливостей учнів (додаток 11 до листа МОН від 19.08.2022 №1/9530-22). При недостатній кількості здобувачів освіти поділ відбувається на гендерній основі зі здобувачами освіти паралельних класів (лист МОН від 01.07.2014 №1/9-343 «Про організацію навчально-виховного процесу у загальноосвітніх навчальних закладах і вивчення базових дисциплін в основній школі»).

З огляду на наявну загрозу життю і здоров'ю учасників освітнього процесу внаслідок збройної агресії Російської Федерації та оголошення в Україні воєнного стану, на підставі нормативно-правових актів МОН дотримуватись розроблених методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу в 2023/2024 навчальному році в умовах воєнного стану в закладах загальної середньої освіти м. Харкова.

При підготовці до нового 2023/2024 навчального року адміністрація повинна забезпечити належні умови організації освітнього процесу в дистанційному форматі або в будь-якій іншій формі, що є найбільш безпечною для його учасників.

У календарно- тематичному плануванні на початку навчального року необхідно визначити достатню кількість навчального часу для повторення і проведення діагностування результатів навчання за попередній рік. Спосіб діагностування залишкових результатів навчання вчитель обирає самостійно. Результати діагностування не підлягають обліку і не враховуються під час оцінювання за перший семестр. Діагностування в перші тижні навчання доцільно проводити з використанням різнорівневих завдань:

- завдання на упізнавання навчального змісту, його відтворення по пам'яті чи за наданим зразком;
- завдання на застосування знань або способів дій у типових ситуаціях; - завдання на відтворення відомого шляху міркування або застосування засвоєного способу дії у ситуації, яка дещо відрізняється від типової;
- завдання на творче застосування навчального досвіду в ситуаціях, наближених до життєвого контексту, для виконання яких потрібно самостійно відшукати шлях розв'язання проблеми, дібрати доступну інформацію і пристосувати її до наданої умови,

поєднати й доцільно використати елементи знання чи вміння з інших тем, оцінити об'єкт чи явище.

Результати діагностування доцільно використати для коригування календарно-тематичного плану вивчення предмета/інтегрованого курсу. Залежно від готовності здобувачів освіти оволодівати програмовим матеріалом учитель може розширити (збільшити) тематичний блок «Повторення (за попередній навчальний рік)» для подолання виявлених утруднень і відповідно ущільнити програмовий матеріал, який має вивчатися або опрацьовувати нові тематичні блоки, але перші уроки, виділені на опрацювання теми, присвячувати повторенню тих тем попереднього класу, на яких базується вивчення нової теми. Відтак календарно-тематичний план протягом навчального року може змінюватися залежно від результатів навчального поступу учнів. Під час організації дистанційного та змішаного навчання слід виважено обирати електронні освітні ресурси, урахуваючи їх дидактичну доцільність, фактологічну коректність змісту, відповідність навчальній програмі. Значну увагу приділити посиленню національно-патріотичного компонента в предметах (інтегрованих курсах) усіх освітніх галузей. Насамперед ця вимога актуальна для предметів мовно-літературної, громадянської та історичної, мистецької освітніх галузей.

Враховуючи триваючу широкомасштабну війну російських окупаційних військ фактично на всій території України, актуальними в цей час є проведення уроків безпеки, вивчення правил пожежної, мінної безпеки та основ цивільного захисту, організація регулярних навчань щодо дій в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації, у разі оголошення повітряної тривоги. Для опрацювання зазначених тем можна організовувати ситуаційно-рольові ігри, проведення тренінгів на засвоєння алгоритмів дій під час небезпеки, у тому числі дій за сигналами оповіщення цивільного захисту. У межах академічної автономії питання організації освітнього процесу, виконання Програми, навчального плану є внутрішнім питанням кожного закладу загальної середньої освіти, його педагогічної ради та завданням педагогічних працівників.

5. Оцінювання навчальних досягнень учнів

Оцінювання учнів 5-6-х класів здійснюється відповідно до Інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти в 2023/2024 навчальному році (далі – Методичні рекомендації), затверджених наказом МОН від 1.04.2022 №289. Оцінювання результатів навчання учнів 5-х класів здійснюється з використанням 12-бальної системи, а його результати позначають цифрами від 1 до 12. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання визначеною законодавством, результати такого оцінювання відображаються у Свідоцтві досягнень. Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня 5-6-го класу з предметів/інтегрованих курсів, визначених Програмою. У Свідоцтві досягнень заповнення граfi «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до облікованих у класному журналі результатів навчання учнів з предметів/інтегрованих курсів, визначених навчальним планом ХЛ №107. Виставляються оцінки за кожену групу загальних результатів і «загальна оцінка результатів навчання». Механізм виведення загальної оцінки результатів навчання визначається ХЛ №107 для кожного предмета/інтегрованого курсу з урахуванням кількості годин, передбачених навчальним планом на його вивчення, і описується в інструментарії оцінювання в Програмі. У Свідоцтві досягнень, окрім характеристики рівня досягнення результатів навчання з предметів/інтегрованих курсів, дається характеристика стану сформованості навчальної діяльності відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом. Графа «Характеристика навчальної діяльності» заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених упродовж начального року. Спостереження проводяться спільно з вчителями, які в цьому класі викладають навчальні предмети/інтегровані курси, за планом, визначеним ХЛ №107. Заповнення граfi здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки (сформовано

або формується) навпроти певного уміння. Педагогічний колектив ХЛ №107 може використовувати власні способи спостереження за розвитком наскрізних умінь і застосовувати у тому числі вербальні характеристики замість позначки. Заповнення цієї графі здійснюється по завершенню кожного навчального року та в разі переведення здобувача освіти до іншого закладу освіти упродовж навчального року.

За рішенням педагогічної ради ХЛ №107 може відмовитись від оцінювання результатів навчання учнів або визначити власну шкалу оцінювання з предметів/інтегрованих курсів освітніх галузей «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура». Наприклад, визначення досягнень учнів у рівнях (Високий, Достатній, Середній, Початковий) із зазначених вище галузей дадуть змогу вчителю об'єктивно, але водночас, не пригнічуючи особистість учня, оцінити тих, хто не має яскраво виражених художніх чи фізичних здібностей, проте характеризується сумлінним ставленням до навчання, активністю, ініціативністю. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є формувальне, поточне (не поурочне) та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.

ХЛ №107 має право на свободу вибору форм, змісту та способів оцінювання. Формувальне (поточне формувальне) оцінювання може здійснюватися у формі оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо). Під час формувального оцінювання важливо формувати в учнів 5-6-го класу вміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання. Тематичне оцінювання може здійснюватися на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання діагностичної (контрольної) роботи або без проведення такої роботи залежно від специфіки навчального предмета/інтегрованого курсу. Під час виставлення оцінки за тему результати перевірки робочих зошитів, не враховуються. Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання та результатів контролю груп загальних результатів навчання, відображених у Свідоцтві досягнень. Систему діагностувальних і контрольних робіт, у тому числі для перевірки рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у Свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування, керуючись Державним стандартом, освітньою і навчальною програмами та відповідно до кількості годин, передбачених навчальним планом на вивчення предмета/інтегрованого курсу. Річне оцінювання здійснюється на основі загальних оцінок результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт не проводяться. У Свідоцтві досягнень у графі «Рік» ставиться одна оцінка – загальна оцінка результатів навчання за рік. Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом МОН від 03.06. 2008 р. № 496; пункти 9, 10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом МОН від 14.07. 2015 № 762 (зі змінами).

Оцінювання учнів 5-х класів має бути зорієнтованим у першу чергу на обов'язкові результати навчання й орієнтири їхнього оцінювання, визначені Державним стандартом, та на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета/інтегрованого курсу. Ці критерії можуть бути застосовані в частині, що відповідає очікуваним результатам навчання, визначеним відповідною навчальною програмою.

Критерії для формувального оцінювання розробляються вчителем самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів. Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти у першому семестрі 5-го класу підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначаються словами або відповідними літерами: «початковий» – «П», «середній» – «С», «достатній» – «Д»,

«високий» – «В» та супроводжуються вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня (а не на помилки або невдачі). При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі при виставленні річної оцінки орієнтуватись на оцінку за II семестр. Якщо рівень результатів навчання учня визначити неможливо (через тривалу відсутність) у класному журналі та Свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).